

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1069/23
15.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници тужоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Петровић, адвокат из Београда, Кнегиње Зорке 37а, против тужених Народне банке Србије, Београд, Немањина бр. 17, Републике Србије - Министарство финансија, коју заступа Државно правобранилаштво, Косовска бр. 31 и Еуробанк Директна АД Београд, Вука Караџића бр. 10, ради утврђења и исплате, одлучујући о жалби тужене Републике Србије - Министарство финансија изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 14224/14 од 14.6.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене Републике Србије - Министарство финансија, па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 14224/14 од 14.6.2022.године у ставовима првом, другом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да тужилац, као депонент Дафимент банке АД Београд у ликвидацији, има право на исплату износа од 9.714,54 евра по основу неисплаћених износа по уговорима о ороченом депозиту и то: ... 711 од 12.10.1992. године у износу од 5.000,00 ДЕМ што је 2.436,10 евра, ... од 5.1.1993. године и износу од 7.500,00 ДЕМ, што је 3.654,15 евра и ... од 16.4.1993. године у износу од 10.000,00 ДЕМ, што је 4.872,19 евра. Ставом другим изреке, обавезана је тужена Република Србија - Министарство финансија да тужиоцу исплати износ од 9.714,54 евра. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена Република Србија - Министарство финансија да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 373.325,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој

Народној банци Србије накнади трошкове парничног поступка у износу од 50.000,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена Република Србија - Министарство финансија, побијајући је у ставовима првом, другом и трећем изреке, како произлази из навода жалбе, из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је тражила.

Тужилац је на жалбу одговорио. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба тужене Републике Србије - Министарство финансија неоснована.

У спроведеном поступку првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју тужена Република Србија неосновано указује у жалби, будући да пресуда нема недостатака због којих се не може испитати. Разлози су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и непротивречан начин, а о битним чињеницама не постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника или изведеним доказима.

Неосновано се жалбом тужене Републике Србије указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 316 ЗПП. У жалби, као и током поступка, тужена је неосновано истицала да суд није надлежан за одлучивање о захтеву тужиоца. Међутим, супротно наведеном, тужилац је у конкретном случају тражио судску заштиту ради решавања имовинскоправног односа (члан 1 ЗПП), јер је тражио да се утврди да је у правном односу са туженом поводом којег постоји и његово потраживање, у смислу одредбе члана 194 ЗПП и чинидбу по том основу. Предмет тужбеног тражења је захтев за утврђење права по основу уговора о ороченим депозитима и за исплату дуга по основу ових уговора, као јавног дуга Републике Србије, па је за решавање оваквог захтева надлежан суд опште надлежности сходно члану 1 ЗПП, због чега је правилно оцењен приговор стварне ненадлежности од стране првостепеног суда као неоснован. Како суд није одлучивао о захтеву за који није надлежан, што би у сваком случају представљало битну повреду одредаба парничног поступка, недоношење одлуке о приговору апсолутне ненадлежности у изреци пресуде у складу са одредбом члана 316 став 2 ЗПП, представљало би битну повреду одредаба парничног поступка само случају да је то било од утицаја на правилност и законитост одлуке, што није случај с обзиром да је суд одлучивао у оквиру своје надлежности и донео закониту и правилну одлуку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 24.2.1999. године Трговинском суду у Београду поднео пријаву потраживања, којом је пријавио 6 уговора: ... од 16.4.1993. године на износ од 10.000,00 ДЕМ, 287/30 од 4.4.1992. године на износ од 1.420,00 ДЕМ, ... од 5.1.1993. године на износ од 11.000,00 ДЕМ, ... од 12.10.1992. године на износ од 5.000,00 ДЕМ, ... од 19.9.1992. године на износ од 21.000,00 АТС и ... од 19.9.1992. године на износ од 200,00 ЦХФ. На састанку Комисије за издавање потврда на основу којих се утврђује право на исплату доспелих обавеза депонентима Дафимент банке АД Београд у ликвидацији и Банке приватне привреде Црне Горе ДД Подгорица од 14.8.2007. године, под тачком 7 за ББ (мајку тужиоца) је констатовано да је за време рада Дафимент банке закључила укупно 45 уговора од којих су 9 исплаћени у целости, а 29 су наведени у пријави потраживања бр. ... од 26.2.1999. године, док је за преосталих 7 урађена допуна пријаве, те да иста не поседује ниједан уговор, а на усаглашавању је изјавила да су сви оригинали предати Привредном суду приликом пријаве потраживања, због чега је комисија одлучила да се због специфичности предмета и некомплетне документације тренутно не изда потврда. За тужиоца АА, под тачком 8, наведено да је закључак исти као под тачком 7. На састанку исте комисије од 26.1.2010. године, комисија је за тужиоца остала при закључку од 4.3.2009. године. На састанку исте комисије од 13.9.2010. године, за тужиоца је комисија остала при ставу од 26.1.2010. године. На састанцима исте комисије од 5. и 13.2.2013. године, под тачком 5, утврђено је да је за ББ констатовано да комисија остаје при ставу изнетом у допису од 4.3.2009. године који је упућен адвокату Зорици Тршић као пуномоћнику, где је констатовано да штедиша за остваривање права на исплату и даље није приложио веродостојну документацију, да је стање потраживања 166.931,90 евра те да се не може из наведених разлога обрадити и пустити на исплату, а за АА је под тачком 6, досије бр..., наведено је да се у целости преноси информација о штедиши изнета у позиву са састанка комисије од 13.9.2010. године где је наведено да се АА јавља ради решавања проблема наплате потраживања по девизним депозитима који су обрађени (10 уговора) и послати на исплату дана 16.6.2004. године у износу од 21.296,74 евра, да се у том смислу депонент дана 17.8.2010. године обратио НБС те му је дана 18.8.2010. године одговорено да није презентовао веродостојну документацију, да је стање потраживања 21.296,74 евра и да је закључак комисије да се депоненту не може издати потврда за исплату. На састанку комисије од 30.7.2014. године, под тачком 9, утврђено је да се тужилац АА обратио ради издавања потврде за изгубљене уговоре, те је наведено да је комисија остала при досадашњим ставовима да му се не може издати потврда за исплату те да му се упути коначни допис, те је дописом НБС упућеним дана 14.4.2014. године са потписом председника и парафом ... дана 14.4.2014. године, тужилац обавештен да је комисија остала при ставу да није могуће утврдити његово правона исплату и упутила га да спорна питања може да реши покретањем законског поступка код надлежних судских органа. Потврдом комисије без датума, потписа и печата констатовано је да тужилац има право на исплату доспелих обавеза у висини од 21.296,74 евра и то по уговорима и у доспелим износима у оригиналној валути: ... у износу од 551,45 АТС; ... у износу од 21.000,00 АТС; ... у износу од 200,00 ЦХФ; ... у износу од 1.420,00 ДЕМ; ... у износу од 441,16 ДЕМ; ... у износу од 5.000,00 ДЕМ; ... у износу од 5.000,00 ДЕМ; 2... у износу од 7.500,00 ДЕМ; ... у износу од 10.000,00 ДЕМ и ... у износу 10.000,00 ДЕМ.

Од дест уговора који се налазе у досијеу тужиоца његови неспорни потписи

налазе се на три уговора са признаницама о уплати и то потписи на уговору о орочавању девизних средстава бр. ... од 12.10.1992. године (грешком у пресуди наведено ... од 2.11.1992. године) и признаници о уплати валуте од 12.10.1992. године (грешком у пресуди наведено од 2.11.1992.године), по којем је орочен износ од 5.000,00 ДЕМ; на уговору о орочавању девизних средстава бр. ...од 5.1.1993. године и признаници о уплати валуте од 5.1.1993. године, где су аутентични параф потписи, по којем је орочен износ од 7.500,00 ДЕМ и уговору о орочавању девизних средстава бр. ... од 16.4.1993. године и признаници о уплати валуте од 16.4.1993. године где су такође аутентични параф потписи, по којем је орочен износ од 10.000,00 ДЕМ. Укупна потраживања тужиоца на дан 9.11.2021. године по одбитку свих исплата за главницу и камате по уговорима са аутентичним потписима износи 9.714,54 евра (док укупна потраживања тужиоца по одбитку свих исплата за главницу и камате по ранијим уговорима и по уговорима са неаутентичним потписима износи 8.726,35 евра).

Решењем Народне банке Југославије Г бр. 855 од 19.12.1997. године Дафимент банци АД Београд одузета је дозвола за рад. Решењем Народне банке Југославије Г бр. 88 од 13.2.1998. године коначно је одлучено о ликвидацији Дафимент банке АД Београд.

Полазећи од одредби чланова 4 став 1, 2, 3 и 6 Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по уговорима о девизним депозитима грађана ороченим код Дафимент банке АД, Београд, у ликвидацији и по девизним средствима грађана положеним код банке Приватне привреде Црне Горе ДД Подгорица („Сл. лист СРЈ“ бр. 36/02), којим су уређени услови и начин регулисања обавеза по основу неисплаћених орочених девизних средстава грађана по уговорима о депозиту грађана код Дафимент банке АД Београд у ликвидацији који су постали јавни дуг Савезне Републике Југославије у складу са чланом 4 Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана („Сл. лист СРЈ“ бр. 59/98, 44/99 и 53/01), те имајући у виду да је Република Србија законом преузела обавезу исплате дуга депонентима - повериоцима Дафимент банке АД у ликвидацији и прописала услове под којима ће извршити исплату доспелих потраживања, а како је у конкретном случају утврђено да је тужилац закључио са Дафимент банком АД Београд три уговора и да укупна потраживања тужиоца на дан 9.11.2021. године по одбитку свих исплата за главницу и камате по тим уговорима износи 9.714,54 евра, усвојен је тужбени захтев тужиоца.

Правилно је првостепени суд на утврђено чињенично стање применио материјално право.

Законом о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по уговорима о девизним депозитима грађана ороченим код „Дафимент банке“ а.д. Београд у ликвидацији и по девизним средствима грађана положеним код „Банке приватне привреде Црне Горе“ д.д. Подгорица („Службени лист СРЈ“, бр. 36/02) уређени су услови и начин регулисања обавеза по основу неисплаћених орочених девизних средстава грађана по уговорима о депозиту грађана код „Дафимент банке“ а.д. Београд у ликвидацији који су постали јавни дуг Савезне Републике Југославије у складу са чланом 4 Закона о измирењу обавеза по основу девизне штедње грађана („Службени лист СРЈ“, бр. 59/98, 44/99 и 53/01). Чланом 4 став 1 и 2 наведеног закона прописана је

динамика извршења обавеза у периоду од 2002. године до 2016. године, а ставом 3 наведеног члана одређено је да депоненти стичу право на исплату доспелих обавеза из овог члана од дана када се утврди висина обавезе према њима, односно од дана када добију потврду о томе од надлежних органа влада Републике Србије и Републике Црне Горе. Начин и услови издавања потврде из става 3 овог члана утврђује влада Републике Србије и Републике Црне Горе (став 6).

Влада Републике Србије је 15.8.2002. године донела Одлуку о начину и условима издавања потврде о утврђивању права на исплату доспелих обавеза депонентима „Дафимент банке“ а.д. Београд у ликвидацији и грађанима који су девизна средства положили код „Банке приватне привреде Црне Горе“ д.д. Подгорица („Службени гласник РС“, бр. 48 од 19.8.2002. године) и уредила ближе услове и начин издавања потврде о утврђивању права на исплату доспелих обавеза депонентима „Дафимент банке“ а.д. Београд у ликвидацији и грађанима који су девизна средства положили код „Банке приватне привреде Црне Горе“ д.д. Подгорица и образовала Комисију за издавање потврде на основу којих се утврђује право на исплату доспелих обавеза према депонентима. Тачком 4 Одлуке прописано је да комисија утврђује право на исплату обавеза депонентима на основу неисплаћених орочених депозита тих депонената, умањених за износ обрачунатих уговорених камата на те депозите и за износ исплата извршених по депозитима до отварања поступка ликвидације над „Дафимент банком“ а.д. Београд, према документацији Трговинског суда у Београду.

На основу наведених одредаба закона, Република Србија је као сопствени јавни дуг преузела обавезе настале по основу неисплаћених орочених девизних средстава грађана, између осталог, и обавеза насталих по уговорима о депозиту грађана код „Дафимент банке“ а.д. Београд.

У конкретном случају, тужилац се у складу са Одлуком о начину и условима издавања потврде о утврђивању права на исплату доспелих обавеза депонентима „Дафимент банке“ а.д. Београд у ликвидацији и грађанима који су девизна средства положили код „Банке приватне привреде Црне Горе“ д.д. Подгорица више пута обраћао надлежној комисији Владе Републике Србије, која тужиоцу није издала потврду на основу које би се утврдило право тужиоца на исплату по основу неисплаћених орочених девизних средстава у односу на „Дафимент банку“ а.д. Београд у ликвидацији који су постали јавни дуг Савезне Републике Југославије наводећи као разлог недостатак оригиналних уговора и признаница о уплати и исплати. Међутим, супротно томе, у досијеу тужиоца, налази се оригинална документација – уговори о орочавању девизних средстава грађана по уговорима о депозиту грађана код „Дафимент банке“ а.д. Београд, са признаницама о уплатама и исплатама, уз аутентични потпис тужиоца на 3 уговора и признаницама о уплатама и исплатама по тим уговорима, а како је тужилац у време ступања на снагу закона имао пребивалиште на територији Србије (имајући у виду да пребивалиште није било разлог одбијања издавања потврде), правилно је првостепени суд закључио да је основан његов захтев за утврђење права на исплату неисплаћених износа по уговорима о ороченом депозиту у односу на тужену Републику Србију, јер је реч о јавном дугу за који одговара тужена Република Србија. Висина потраживања по уговорима о орочавању девизних средстава на којима се налази аутентични потпис тужиоца, утврђен је на основу налаза и

мишљења вештака уз примену курса евра на дан 19.8.2002. године и исплата главнице и камате како је предвиђено законом. Исплата новчаног потраживања је доспела у целости с обзиром да је рок за исплату обвезница старе девизне штедње протекао 2016. године.

Супротно наводима жалбе тужене да тужилац не испуњава законске услове за исплату јер није благовремено пријавио потраживање у управном поступку, која чињеница према наводима жалбе није утврђена, првостепени суд је утврдио да је тужилац у складу са одредбама тачака 4 и 5 Одлуке о начину и условима издавања потврде о утврђивању права на исплату доспелих обавеза депонентима Дафимент банке а.д. Београд у ликвидацији и грађанима који су девизна средства положили код банке Приватне привреде Црне Горе д.д. Подгорица ("Сл. гласник РС", бр. 48/02) Трговинском суду у Београду поднео пријаву потраживања по основу 6 уговора међу којима су и предметни уговори дана 24.2.1999.године.

Правилно је првостепени суд чињеницу постојања аутентичних потписа тужиоца на спорним уговорима и признаницама о уплати утврдио из налаза и мишљења судског вештака за област графоскопије с обзиром да је вештак након давања основног налаза датог на основу неспорних потписа тужиоца (на пријави потраживања од 26.2.1999.године, на пуномоћју од 27.6.2014.године, на овлашћењу од 14.10.2010.године и на овлашћењу од 24.11.2011.године) дао допунски налаз на основу накнадно поднетих докумената који садрже неспорне потписе и остао при датом мишљењу, при чему је објаснио да је узрок високог степена варијабилности неспорних потписа постојање есенцијалног тремора код тужиоца (према отпусној листи Клинике за неурологију ВМА из 1994.године) због којег постоје тешкоће у писању, при чему су спорни потписи настали када је тужилац имао 18-19 година, те се неосновано жалбом указује на међусобно разликовање неспорних потписа и на разлику између неспорних и спорних потписа.

Како се уговор од 16.4.1993.године налазио у архиви Дафимент банке, а нема доказа а да у то време није било могуће закључивати уговоре о орочавању девизних средстава и вршити уплату (када се има у виду и да је Дафимент банци АД Београд одузета дозвола за рад решењем Народне банке Југославије од 19.12.1997. године), неосновани су жалбени наводи да тај уговор није требало да буде предмет вештачења, односно да се по њему није могло утврдити постојање потраживања и обавезати на исплату.

Неосновано се жалбом тужене указује да тужилац не поседује веродостојну документацију јер на појединим уговорима потписи нису аутентични (имајући у виду и да су поједине уговоре потписала друга лица која за то нису била овлашћена), с обзиром да је првостепени суд правилно утврдио постојање потраживања и обавезао тужену на исплату само на основу уговора и признаница о уплати валуте за које је вештачењем утврђено да су потписани од стране тужиоца лично, на основу оригиналне документације у досијеима сачињеним од стране Народне банке Србије из документације Дафимента банке. У том смислу не стоје ни наводи жалбе да тужилац није имао директан однос банком, односно да није овластио неко лице да га заступа.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде, којом су тужиоцу признати трошкови правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 ЗПП, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама важећим у време пресуђења.

Из наведених разлога, на основу члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром да тужена није успела са жалбом а састав одговор тужиоца на жалбу тужене према одредби члана 380 став 1 ЗПП, није обавезна парнична радња, то у смислу одредбе члана 154 став 1 ЗПП трошкови састава одговора на жалбу нису били потребни за вођење парнице, због чега из наведених разлога тужиоцу и туженој нису признати трошкови другостепеног поступка те је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Татјана Лемајић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић